

Rozdiely v prístupe k vzdelávaniu a v dĺžke zatvorenia škôl sú v krajinách EÚ veľké, píše organizácie Európskej komisii.

Zatvorenie škôl v dôsledku pandémie COVID-19 má nepriaznivý vplyv na deti a dospelých na celom svete. Napriek konsenzu o negatívnych dopadoch zatvárania škôl existujú v prístupe ku školám v členských krajinách EÚ významné rozdiely. Tieto rozdiely v ochrane práva na vzdelanie a dopadoch pandémie na mladú generáciu si podľa autorov listu vyžadujú zapojenie Európskej komisie.

„Uvedomujeme si, že pandémia COVID-19 predstavuje najväčšiu krízu verejného zdravia za posledné desaťročia. Rovnako rozumieme, že v EÚ sú za vzdelávací systém aj za reakciu na pandémiu zodpovedné členské štáty. Je tiež potrebné pripustiť, že môžu nastať situácie, ktoré si vyžadujú prijatie opatrení na školách, vrátane ich zatvorenia,“ píše v liste 24 organizácií, zastupujúcich školy, študentov, rodičov, odborníkov na vzdelávanie, psychológov a zamestnávateľov. Upozorňujú však, že rozdiely v prístupe členských krajín k vzdelávaniu sú značné. Väčšina krajín Európskej únie sa riadi odporúčaniami organizácie ako WHO či ECDC a školy nezatvára, resp. ich zatvorenie prijíma ako posledné opatrenie na krátky čas. Na druhej strane sú krajiny, medzi nimi Slovensko, ktoré *„majú nižšie ambície a nedarí sa im nájsť riešenia, ako sa vyhnúť plošnému zatváraní škôl a ochrániť právo na vzdelávanie a rozvoj pre deti a mladých ľudí“*.

„Významné rozdiely v úsilí a výsledkoch členských štátov pri ochrane práva na vzdelanie a pri vyrovnávaní dopadov pandémie na mladú generáciu si podľa nášho názoru vyžadujú zapojenie Európskej komisie. Harmonizovaný prístup môže zabrániť vážnym nepriaznivým dopadom na vývoj detí a rovnosť príležitostí mladej generácie v členských štátoch v súlade so Stratégiou EÚ pre práva detí a Európskou zárukou pre deti,“ píše sa v liste eurokomisárkam: Mariya Gabriel, Dubravka Šuica a Věra Jourová.

Autori listu žiadajú, aby Európska komisia pomohla v krajinách podporiť povedomie o význame vzdelávania a škôl ako kľúčovej hodnoty v EÚ a ich význame pre budúcnosť mladej generácie, ako aj samotnej EÚ, aby podporila uvedomenie si negatívnych dopadov prerušenia školskej dochádzky a ďalších vzdelávacích, športových a iných aktivít rozvíjajúcich talent detí a mladých ľudí. EÚ by mala monitorovať situáciu v členských štátoch, pokiaľ ide o opatrenia prijímané na školách, pripraviť usmernenia, ktoré by mohli členské štáty použiť ako referenciu a uľahčiť výmenu najlepších postupov medzi členskými štátmi, najmä od tých, ktoré boli schopné kombinovať otvorené školy so správnym riadením epidemiologickej situácie.

Na Slovensku deti vo veku od 10 rokov vyššie strávili už takmer celý školský rok mimo škôl. Pri porovnaní krajín EÚ boli podľa [správy UNICEF](#) všetky deti a dospelí najkratšie v škole na Slovensku a v Rumunsku. V [porovnaní 31 krajín OECD](#) je Slovensko na 3. najhoršom mieste v dĺžke zatvorenia stredných škôl. Organizácie upozorňujú, že už v prvej vlně pandémie patrilo Slovensko ku krajinám, ktoré napriek výrazne lepšej epidemiologickej situácii ako v iných krajinách EÚ, pustilo väčšinu žiakov do škôl len posledný týždeň školského roka. Školy boli otvárané posledné spolu s nočnými klubmi. To sa zopakovalo počas druhej vlny pandémie, keď zostali zatvorené od 12.10.2020 stredné školy a od 26.10.2020 druhý stupeň ZŠ, zatiaľ čo mnohé prevádzky sa po celoplošnom testovaní otvorili. Výsledkom bolo, že v januári 2021 zostali doma aj menšie deti a do škôl sa vrátili až 12.4.2021.

Aktuálna situácia, kedy sa pred väčšinou tried na druhom stupni základných škôl otvoria iné zariadenia a pri stredoškólakoch stále nepoznáme termín návratu do škôl neodráža prioritu a význam vzdelávania, ktoré vláda a inštitúcie verbálne deklarujú už niekoľko mesiacov. S rizikom zhoršenia situácie najmä pri stredoškólakoch platí, že sa do škôl tento školský rok nemusia vrátiť. Školy musia podliehať osobitnému režimu a tak ako to vidíme v krajinách Európskej únie ich zatvorenie musí byť starostlivo zvážené, výnimočné a krátkodobé riešenie s cieľom rýchlo a výrazne zlepšiť epidemiologickú situáciu. Celé znenie listu v slovenskej aj anglickej verzii so zoznamom všetkých organizácií, ktoré ho podpísali, je prílohou tlačovej správy a nájdete ho i na webe www.dajmedetomhlas.sk

Kontakty: Andrea Hajdúchová, Tel: 0908 700 857, andrea.hajduchova@ddh.sk www.dajmedetomhlas.sk